

STRÖMSUNDS KOMMUN
kommun@stromsund.se

2022-11-28

1 (16)

Dnr-SI 2022:7003

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Hedenvindskolan i Strömsunds kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Hedenvindskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier *i hög utsträckning*, *i flera delar* eller *i låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i låg utsträckning* eller *i flera delar* anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Hedenvindskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar ett strategiskt jämställdhetsarbete i syfte att alla elever oavsett könstillhörighet ska få likvärdiga möjligheter att lära och utvecklas.

Undervisning

Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar *i flera delar* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn regelbundet och systematiskt följer upp elevernas upplevelse av trygghet.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i *flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar det kollegiala arbetet kring bedömning genom att skapa forum och avsätta tid för sambedömning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **7 augusti 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen kan bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr–SI 2022:7003) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i *flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn och den biträdande rektorn¹ följer upp och analyserar skolans måluppfyllelse. Vidare leder och organiserar rektorerna det pedagogiska arbetet genom att skapa vissa möjligheter till samverkan och kollegialt lärande. Granskningen visar att även om såväl elever som personal upplever att skolan ger samma förutsättningar oavsett könstillhörighet så kan jämställdhetsarbetet utvecklas på skolan.

Rektorernas ansvar för att följa upp och utveckla undervisningen

Av granskningen framgår att rektorerna skapar en grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat och värdegrundsarbete. Rektorerna analyserar till viss del måluppfyllelsen genom att granska betygsstatistik två gånger per år, och till viss del genom klasskonferenser som respektive mentor har varje år tillsammans med speciallärare och rektorerna. På dessa konferenser pratar de om samtliga elever och kan i samband med det även se olika mönster kring måluppfyllelsen. Fokus i analysen ligger enligt rektorerna på ämnena matematik och svenska. Specialläraren uppger att hen deltar i klasskonferenserna, men att hen i övrigt inte deltar i någon utvärdering av skolans undervisning vid något specifikt tillfälle. Hen säger vidare att skolan visserligen har bra koll på undervisningen men att de kan bli bättre på att utvärdera den.

Vidare gör rektorerna regelbundet klassrumsbesök som ett led i att följa upp genomförandet av undervisningen. Lärarna uppger att de pratar med rektorn om sin undervisning på medarbetarsamtalen, och att de inför dessa fyller i ett omfattande dokument som ligger till grund för samtalet med rektorn. Ett resultat av den analys som rektorerna gör är det mål- och förväntansdokument som personalen tillsammans utformar vid varje läsårsstart. Av dokumentet framgår bland annat att lärarna ska ha en tydlig lektionsstruktur och att de ska samarbeta och lära av varandra. Ytterligare ett resultat av rektorernas analys är att skolan arbetar med att utveckla skrivandet eftersom analysen visade att det var något som eleverna generellt hade svårt med.

Värdegrundsarbetet följer rektorn upp genom dagliga samtal med socialpedagogen, i klasskonferenserna samt i kontakt med vårdnadshavare. Elevhälsans representanter uppger dock att de upplever att det är lättare att följa upp kunskapsresultaten än att följa upp resultatet av värdegrundsarbetet. En anledning till det kan vara att skolan i nuläget inte gör några elevenkäter om trivsel och trygghet.

¹ På skolan finns en rektor och en biträdande rektor. Den biträdande rektorn är tänkt att eventuellt ta över som rektor inför vårterminen 2023 då den nuvarande rektorn byter tjänst. Försättningsvis kommer rektor och biträdande rektor, när båda avses, att omnämnas som rektorerna.

Rektorernas ledning och organisering av det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorerna till viss del leder och organiserar det pedagogiska arbetet på Hedenvindskolan. Förutom det så kallade mål- och förväntansdokumentet som nämnts ovan skapar rektorerna vissa möjligheter till samverkan kollegor emellan. Där framgår även att rektorerna uppmuntrar till auskultation kollegor emellan. I intervjuer med lärare framkommer dock att auskultationer ofta prioriteras bort på grund av tidsbrist, samt att det är något som rektorerna påminner om vid terminsstart men sedan inte följer upp.

Rektorerna har på andra sätt skapat förutsättningar för lärare att dela med sig av sina erfarenheter till varandra och därigenom skapat ett lärande inom kollegiet. Exempelvis har alla lärare pedagogiska samtal två eftermiddagar i månaden där innehållet styrs av rektorerna. Under innevarande läsår är det fokus på implementeringen av Lgr 22 på dessa träffar. I övrigt finns tid avsatt för mentorn att planera tillsammans med den resursperson som är kopplad till klassen, samt att mentorer för respektive årskurs träffas en gång i veckan. Tidigare hade lärarna i arbetslagen fler pedagogiska träffar, men för några år sedan renodlade de mötesstrukturen för att istället fokusera på det som höjde kvaliteten på undervisningen. Vissa arbetslag har valt att ha fler gemensamma träffar än andra och rektorerna uppger att det är upp till arbetslagen själva så länge rektorerna ser att det fungerar.

Rektorernas styrning av skolans arbete med jämställdhet

Skolinspektionens granskning visar att Hedenvindskolan saknar ett tydligt strategiskt jämställdhetsarbete, även om det finns flera exempel på att personalen regelbundet arbetar med jämställdhetsfrågor. Exempelvis har socialpedagogen i samband med olika värdegrundsövningar fokus på olika föreställningar om kön. Rektorerna har även till viss del analyserat kunskapsresultat utifrån könstillhörighet och har då kunnat se att pojkars kunskapsresultat närmat sig flickornas kunskapsresultat över tid. Rektorns förklaring till det är att skolan har fokuserat på att göra riktade insatser kring undervisning för att bättre passa pojkarna samtidigt som de gjort riktade insatser kring sociala värden som fått till följd att flickorna behövt färre stödinsatser relaterade till kunskapsinhämtning.

Såväl elever som lärare och annan personal uppger att könstillhörighet inte har betydelse för hur någon blir behandlad på skolan. Samtidigt säger några lärare att de är medvetna om att det finns en risk att de omedvetet kan ha olika förväntningar på eleverna baserade på könstillhörighet och att det inte är något som de diskuterar på skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar ett strategiskt jämställdhetsarbete i syfte att alla elever oavsett könstillhörighet ska få likvärdiga möjligheter att lära och utvecklas.

Granskningen visar att det pågår ett visst arbete utifrån ett jämställdhetsperspektiv på skolan men att det kan utvecklas. Vidare visar granskningen att det finns en uppfattning på skolan om att elever behandlas jämlikt. Samtidigt uppger lärare att det finns en risk att de omedvetet har olika förväntningar på elever utifrån deras könstillhörighet.

Av läroplanen framgår att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet. Rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har även ett särskilt ansvar för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv.²

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utveckla arbetet för att främja jämställdhet på skolan så att det blir systematiskt och strategiskt. Även om det i nuläget inte verkar finnas några påtagliga problem kopplade till jämställdhet på Hedenvindskolan är det viktigt att kontinuerligt arbeta med dessa frågor. Detta för att det inte ska bli ett problem i framtiden. För att kunna motverka ett eventuellt ojämnt bemötande krävs det att lärarna har en medvetenhet om sina egna förväntningar på eleverna. Genom att diskutera frågan gemensamt i kollegiet kan personalen bli medveten om vilka olika förväntningar de eventuellt har på eleverna baserat på deras könstillhörighet.

² Lgr 22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.8 Rektorns ansvar

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att undervisningen på Hedenvindskolan bygger på en gemensam tanke kring lektionsupplägg och har en varierad och målfokuserad undervisning. Eleverna får stöttning och det finns ett tillåtande klimat i klassrummet som medför att elever vågar försöka i sitt skolarbete. Lärarna anpassar undervisningen utifrån elevernas förutsättningar och behov och gör eleverna delaktiga i sitt eget lärande.

Aktivt lärarstöd samt strukturerad, varierad och målfokuserad undervisning

Granskningen visar att undervisningen är relativt varierad, strukturerad och med ett aktivt lärarstöd. Såväl lärare som rektorer uppger att det finns ett gemensamt tänk kring hur de ska lägga upp lektioner, något som formulerats i det mål- och förväntansdokument som tidigare nämnts. På de flesta av de observerade lektionerna följde lärarna den gemensamma strukturen. De flesta observerade lektionerna börjar med en inledning av läraren där det framgår vad eleverna ska göra under lektionen, och om det är första lektionen för dagen går läraren igenom dagens schema. Inledningen följs sedan av någon typ av elevaktivitet, i några fall har läraren först en genomgång. I de fall elever arbetar självständigt eller i grupp går läraren och resurspersonen runt till alla elever och ser till att de kommer igång. Både lärare och elever uppger i intervju att de observerade lektionerna är representativa för hur lektioner brukar vara upplagda på skolan.

Individanpassad undervisning – stimulans och utmaning

Undervisningen är i stort anpassad till elevers förutsättningar och behov samt innehåller inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation. Lärare uppmuntrar elever att försöka igen om de inte svarar rätt eller inte klarar av en uppgift. Exempelvis kan lärare säga "bra tänkt" då en elev svarar fel på en fråga, i samband med det förklarar läraren även varför svaret var fel och hur de kan tänka istället. Även när eleverna klarar en uppgift får de uppmuntran. Skolans socialpedagog har även motiverande samtal med elever vid behov. Lärarna på skolan anser att det är

viktigt att ha höga förväntningar på eleverna, något som de även har diskuterat och skrivit in i det ovan nämnda mål- och förväntansdokumentet. För att motivera eleverna till att skriva uppger exempelvis en lärare att hen säger till dem att hen ser fram emot att läsa det som de skrivit. Även om flera elever uppger att de kan få svårare uppgifter om de blir klara säger lärare att de har svårt att utmana de elever som har lätt för att lära. Lärarna fokuserar främst på de elever som behöver mer stöd. I en årskurs delar eleverna upp sig i olika grupper i matematik och engelska utifrån hur mycket stöd de behöver. Grupperna är dynamiska och kan ändras utifrån vilka områden de arbetar med.

Elevernas delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Granskningen visar att lärare på olika sätt försöker att få eleverna delaktiga i sitt lärande. Bland annat har skolan under några år arbetat med *Ansvar och inflytande* där tanken är att eleverna tillsammans med läraren ska diskutera kring mål, syfte, arbetssätt och redovisningsform inför ett arbetsområde. Tanken är att eleverna genom detta ska bli delaktiga och ta ansvar för sitt eget och gruppens lärande. Dock varierar det i vilken utsträckning eleverna upplever att de får vara med och påverka undervisningen. Några elever uppger att det är läraren som bestämmer medan andra berättar att de exempelvis kan få vara med och bestämma hur de ska redovisa ett visst område. Till viss del kan de skilda upplevelserna bero på elevernas ålder, ju äldre eleverna är desto mer ansvar kan de förväntas ta, och till viss del kan det enligt rektorerna bero på att lärarna behöver bli bättre på att synliggöra när eleverna har varit med och bestämt saker.

Granskningen visar vidare att eleverna ges relativt goda förutsättningar att reflektera kring sitt eget lärande. Vid flera tillfällen på de observerade lektionerna får elever reflektera utan att det finns något givet svar och i några fall får eleverna även reflektera över undervisningen och vad de lärt sig på lektionen. Till exempel frågar en lärare eleverna vad de tror att syftet var med uppgiften som de gjort, eleverna kom med flera exempel och läraren fyllde på med ytterligare exempel.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolan arbetar *i flera delar* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att skolan har ett arbete med att skapa studiero på skolan även om det varierar något hur väl det fungerar. Vidare är uppfattningen hos såväl elever som personal att eleverna är trygga på skolan. Även om Skolinspektionen i stort instämmer med den bilden finns en risk att skolan missar att uppmärksamma elever som inte är trygga då uppföljningen av elevernas upplevelse av trygghet är i behov av utveckling.

Arbete för att skapa studiero

Det finns ett arbete med att skapa studiero på skolan och generellt kan eleverna fokusera på skolarbete på lektionerna. Det varierar förvisso något hur väl lärarna lyckas upprätthålla studiero beroende på såväl tid på dagen och ämne som elevgrupp och lärare men överlag råder det studiero. Även om elever och lärare uppger att de lektioner som Skolinspektionen observerade var lugnare än vanligt, är de överens om att det för det mesta är relativt lugnt på lektioner. Bidragande orsaker till att det råder studiero är att lektionerna är välstrukturerade och eleverna därmed känner till vad som ska hända, samt att det i de allra flesta fall är minst två vuxna i klassrummet. Det senare innebär att det är möjligt att dela upp eleverna i mindre grupper utifrån behov, och att eleverna inte behöver vänta så länge på att få hjälp. Något som i sin tur leder till att eleverna blir mindre oroliga.

Ytterligare en anledning till en förhållandevis god studiero är att eleverna på de flesta lektioner har fasta platser. Därtill varierar lärarna undervisningen vilket medför att de flesta eleverna inte hinner tappa fokus och störa ordningen. Elever uppger att läraren säger till i de fall det inte råder studiero och i de allra flesta fall brukar det räcka, något som även bekräftas av Skolinspektionens observationer. Lärarna uppger att de har lite olika strategier för att skapa studiero i klassrummen. En lärare startar dagen med att släppa in eleverna en och en efter att ha pratat en stund i kapprummet först eftersom hen märkt att om de gör så fungerar dagen bättre. En annan lärare låter eleverna prata av sig på morgonen eftersom det motverkar att eleverna pratar under resten av dagen.

Arbete för att skapa trygghet

På Hedenvindskolan finns ett arbete med att skapa trygghet för elever, och överlag upplever elever sig trygga på skolan.³ Exempelvis har rektorerna valt att satsa på en socialpedagog som har ett uppdrag att bland annat jobba med olika värdegrundsfrågor i klasserna samt att jobba med skolans likabehandlingsplan. En följd av att de har en socialpedagog är enligt kuratorn att denne kan arbeta mer förebyggande genom att vara ute i klassrummen och jobba med olika teman som exempelvis "Stopp, min kropp". Ytterligare en satsning som rektorerna gjort är att i princip alltid ha en resursperson i varje klass utöver ordinarie lärare.

Även på raster är det minst en vuxen per klass ute och de olika klasserna har olika delar av skolgården där de får hålla till. Tack vare det uppger såväl elever som personal att de vuxna har en god koll på vad som händer på raster. Därtill har de flesta klasser egna kapprum så eleverna möter enbart sina klasskamrater när de kommer in från rasten. Även i samband med förflyttningar finns en hög vuxennärvaro åtminstone när det gäller eleverna på lågstadiet. Exempelvis när eleverna ska till idrottshallen så går de tillsammans med en vuxen dit, och det följer även med vuxna in i omklädningsrummen för att eleverna ska känna sig trygga där.

Även om det i samtliga intervjuer framkommer att eleverna är trygga på skolan så finns det något begränsade möjligheter för personalen att ta reda på att det faktiskt är så. Det framkommer i flera intervjuer att det inte görs några regelbundna uppföljningar kring tryggheten på skolan och några lärare uppger att de saknar en trygghetsenkät. Rektorerna uppger att huvudmannen har tagit bort den kommungemensamma enkäten eftersom den upplevdes som för omfattande. Istället tar skolan reda på hur eleverna upplever tryggheten genom vad eleverna uppger inför utvecklingssamtalen samt i det dagliga mötet med elever och vårdnadshavare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn regelbundet och systematiskt följer upp elevernas upplevelse av trygghet.

Skolan har överlag ett bra arbete för att främja tryggheten, bland annat så bör den generellt höga vuxennärvaron bidra till en trygghet hos eleverna. Även

³ I Skolenkäten som genomfördes våren 2022 som eleverna i årskurs 5 svarade på var indexvärdet för området *Trygghet* på Hedenvindskolan 9,0. Indexvärdet för samtliga 3117 medverkande enheter var 8,5. Skalan är 1–10 där ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning.

socialpedagogens arbete med värdegrund är en viktig del i skolans trygghetsskapande arbete. Dock saknas det bra verktyg för att följa upp att eleverna faktiskt upplever en trygghet på skolan.

I Skolinspektionens rapport om skolors arbete om trygghet och studiero framgår att skolor som har ett väl fungerande trygghetsarbete byggde det arbetet på en analys av hur eleverna upplever tryggheten och i vilka situationer det finns ökad risk för kränkningar eller annat som kan innebära otrygghet. Rapporten framhåller vidare vikten av att elevenkäter återkommande genomförs och analyseras.⁴

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att kontinuerligt följa upp elevernas upplevelse av trygghet genom exempelvis regelbundna elevenkäter. Detta med syfte att ta reda på om eleverna är trygga på skolan och för att upptäcka eventuella skillnader mellan klasser, kön eller platser som är otrygga och vilka delar av skolans pågående arbete som är framgångsrikt.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorerna till stor del följer upp lärarnas bedömning och betygssättning. Utifrån uppföljningen har vissa insatser initierats och det sker ett visst likvärdighetsarbete kring bedömning på skolan, men det är ett arbete som kan utvecklas ytterligare.

Uppföljning och analys av lärarnas bedömningar

Granskningen visar att rektorerna till stor del följer upp lärarnas bedömning och betygssättning. Exempelvis har de noterat att lärarna på lågstadiet i liten omfattning har bedömt att eleverna har uppnått mer än godtagbara kunskaper. Enligt rektorernas analys beror det på att lärarna har varit osäkra på hur de ska bedöma eleverna i årskurserna 1 och 2 i förhållande till läroplanens kriterier för bedömning av godtagbara kunskaper i slutet av årskurs 3. I viss mån härleder rektorerna den osäkerheten till att det skett en generationsväxling av lärarna på lågstadiet och att de

⁴ Skolors arbete med trygghet och studiero: En tematisk analys utifrån beslut fattade inom regelbunden kvalitetsgranskning 2018–2019 (Skolinspektionen 2020)

därigenom inte har hunnit diskutera bedömning lika mycket ännu. För att åtgärda detta har skolan haft diverse fortbildningsinsatser som handlat om bedömning, bland annat utifrån implementeringen av den nya läroplanen. Skolan har även en återkommande dag för alla lärare varje vår som handlar om att skriva omdömen.

Rektorerna uppger vidare att de analyserar betygen på skolan och deras intryck är att det går bra för eleverna på skolan. Bland annat har rektorerna följt en grupp elever och sett hur det gått för dem när de lämnat skolan. Utöver det jämför rektorerna betygen ur ett könsperspektiv och ser att skillnaden mellan pojkars och flickors resultat har minskat. Överlag når både flickor och pojkar på skolan betygskriterierna för minst E, men det finns en skillnad i spridningen. Pojkar har större andel E och D medan flickorna har en större andel B och A.⁵

Förutsättningar för att säkerställa likvärdig bedömning

Det finns vissa förutsättningar för lärarna att säkerställa en likvärdig bedömning på Hedenvindskolan. Förvisso nämns det i de inskickade dokumenten att skolan arbetar med sambedömning men lärare uppger att det inte finns något systematiserat kring att lärarna ska arbeta med sambedömning utöver den som görs av nationella prov. Lärare uppger dock att de tar upp olika elevexempel med varandra då de är osäkra kring bedömning. Under hösten kommer några av de gemensamma pedagogiska träffarna på skolan vara inriktade på betyg och bedömning. Lärare och speciallärare uppger vidare att lärarna på skolan använder sig av Skolverkets bedömningsstöd i samtliga ämnen. Därtill har de olika andra avstämningspunkter, främst inom matematik samt läs- och skrivundervisningen. Såväl rektorer som lärare uppger förvisso att de har haft kommungemensamma träffar med anledning av den nya läroplanen men lärare uppger ändå att de saknar en samverkan med andra skolor gällande bedömning. Även om flera lärare har ämneskollegor som de kan diskutera bedömning med på skolan, finns det ur ett likvärdighetsperspektiv ett behov av en samverkan även med lärare på andra skolor.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar det kollegiala arbetet kring bedömning genom att skapa forum och avsätta tid för sambedömning.

⁵ Andelen av pojkarnas betyg som är E+D Vt 22 är 61 %, motsvarande andel hos flickor är 45 %. Andelen av pojkarnas betyg som är B+A är knappt 12 %, motsvarande andel hos flickorna är drygt 20 %.

Skolinspektionens granskning visar att lärarna i viss mån sambedömer i kollegiet. Det handlar dock främst om fall där de är osäkra, och utöver att de sambedömer nationella prov är det inte något som sker med någon systematik. Lärarna uttrycker även en önskan om att samverka med lärare på andra skolor kring bedömning.

Det ligger i lärarens profession att bedöma var eleven befinner sig i relation till de nationella kunskapskraven. Likvärdigheten i detta arbete är viktig och då inte enbart i samband med betygssättning utan även vid bedömningar som lärarna behöver göra i icke-betygssättande årskurser. Det är därför noga att lärarnas bedömningar sker med utgångspunkt i betygskriterier och utifrån den nationella nivån för vad som avses med att ha uppnått olika betygskriterier. Betygssättningen ska vara rättssäker för eleverna samt vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

För att lärare ska kunna göra rättssäkra och likvärdiga bedömningar behövs redskap och förutsättningar att kvalitetssäkra sin betygssättning på olika sätt. På skolenheten används redan olika strategier för denna kvalitetssäkring, bland annat Skolverkets bedömningsstöd och diskussioner med kollegor i särskilt svåra bedömningar. Ett utvecklingsområde enligt Skolinspektionen är att komplettera denna kvalitetssäkring med återkommande och planerad sambedömning. Skolverket lyfter fram sambedömning som ett betydelsefullt redskap för kvalitetssäkring av bedömning och betyg.⁶

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att skapa förutsättningar för ökade möjligheter till sambedömning och diskussion kring bedömning. Detta kan med fördel göras tillsammans med andra skolenheter för att ytterligare bidra till likvärdigheten. Till exempel kan lärarna göra sambedömningar och diskutera bedömning utifrån konkreta elevexempel. Förslagsvis kan rektorn avsätta tid för kollegiet och skapa såväl digitala som fysiska forum för dessa diskussioner och sambedömningar.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Robert Sondell

I handläggningen av ärendet har även utredarna Mattias Ryd (föredragande), Johan Runemark Brydsten och undervisningsrådet Agnetha Burström medverkat.

⁶ Skolverket (2013) Stödmaterial, Sambedömning i skolan – exempel och forskning.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Tolv lektionsobservationer.
- Tre gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor och biträdande rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 4–6 oktober. Besöket genomfördes av utredarna Johan Runemark Brydsten och Mattias Ryd.

Hedenvindskolan är en skola belägen i Strömsund. På skolan bedrivs undervisning i årskurserna F–6. Skolinspektionens granskning avser grundskolans årskurser 1–6 där skolan vid tiden för granskningen har 233 elever. Hedenvindskolan leds av en rektor med hjälp av en biträdande rektor. Enligt Skolverkets officiella uppgifter var andelen lärare med legitimation och behörighet omräknat till heltidstjänster läsåret 2021/2022 drygt 60 procent. Inom skolans organisation finns även ett elevhälsoteam bestående av bland annat speciallärare, skolsköterska, kurator och socialpedagog.